

MESAJ KOMISÈ GOUVÈNMAN

MARTHA COAKLEY

Mwen kontan m kapab fè w jwenn gid sa a, ki pral ede w konprann kèk lwa ki enpòtan pou pwoteksyon travayè.

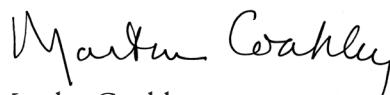
Biwo Komisè

Gouvènman an fè respekte anpil nan lwa ki pote règleman nan travay, tankou sou peman salè, sou lè siplemantè, sou salè minimòm, sou salè nòmal ki peye pou diferan travay, ansanm ak sou lwa ki kontwole travay jenn moun.

Anplwaye k ap travay nan Nimewo Espesyal pou Jistis nan Travay ap la pou reponn kesyon ou genyen sou lwa ki ekri nan gid sa a epi, si sa ta nesesè, pou ede w depoze yon plent. Nimewo Espesyal pou w rele a se (617) 727-3465, lendi rive vandredi, depi 9è dimaten jiska 5è nan apremidi.

Mwen ankouraje w li gid sa a pou w kapab konnen lwa ki pwoteje w nan travay.

Mwen voye yon gwo bonjou pou ou,

Martha Coakley,
Komisè Gouvènman
Eta Massachusetts

LWA AK RÈGLEMAN

SALÈ MINIMÒM

M.G.L. c. 151, s. 1-2

Salè minimòm nan Eta a se 8 dola pou chak èdtan travay, epi li aplike nan preske tout travay ki nan sektè prive a. Seksyon 2 nan lwa a bay yon lis travay salè minimòm lan pa kouvari.

TRAVAYÈ AGRIKÒL

M.G.L. c. 151, s. 2A

Salè minimòm pou travayè agrikòl se 1 dola 60 pou chak èdtan travay. Salè a kapab pi wo dapre lwa federal. Pou plis enfomasyon, kontakte Depatman Travay peyi Etazini [U.S. Department of Labor], nan adrès www.wagehour.dol.gov oswa rele (617) 624-6700.

POUBWA

M.G.L. c. 149, s. 152A

Yo kapab peye anplwaye ki resevwa poubwa 2 dola 64 pou chak èdtan travay, si: poubwa yo resevwa a rive plis pase 20 dola pa mwa, epi si mwayenn poubwa yo resevwa pou chak èdtan, lè w mete l anplis 2 dola 63 pou chak èdtan travay la, rive 8 dola pou chak èdtan travay pou pi piti.

Moun ki resevwa poubwa, se anplwaye k ap sèvi nan restoran, anplwaye k ap bay sèvis, oswa anplwaye k ap sèvi bwason bay kliyan nan bivèt. Okenn patwon, manadjè, oswa boss pa dwe aji yon jan pou yo resevwa, mande, egzije, oswa asepte kelkanswa peman ki soti nan poubwa oswa rekompans.

DEDIKSYON

M.G.L. c. 149, s. 150A

Anjeneral, sèl sa patwon kapab retire nan salè se taks federal oswa taks Eta, sekirite sosyal, ak tout lòt dediksyon lalwa di oswa pèmèt pou retire.

Dediksyon patwon an pran pa janm dwe redwi salè yon anplwaye pi ba pase salè minimòm pou chak èdtan travay la, esepte si se lalwa ki di pou fe dediksyon yo.

LÈ SIPLEMANTÈ

M.G.L. c. 151, s. 1A

Anjeneral, yon patwon ki pèmèt oswa mande yon anplwaye pou l travay plis pase 40 èdtan nan nenpòt ki semenn dwe peye anplwaye a yon fwa edmi lajan li touche nòmalman an, pou tout lè li travay anplis 40 èdtan.

Pa egzanp, si yon anplwaye resevwa 8 dola pou chak èdtan travay, lajan anplwaye a dwe touche pou lè siplemantè pral 12 dola pou chak èdtan travay. [8 dola (salè nòmal) + 4 dola (mwaty salè nòmal) = 12 dola (salè pou lè siplemantè)]

Lwa sou lè siplemantè nan Eta a gen yon lis 20 kategori travay kote yo pa di pou peye lè siplemantè.

Ou kapab gen dwa pou yo peye w pou lè siplemantè dapre lwa federal, menm si ou pa gen dwa pou yo peye w pou lè siplemantè dapre lwa Eta a. Pou plis enfomasyon, kontakte Depatman Travay peyi Etazini [U.S. Department of Labor], nan adrès www.dol.gov/esa, oswa rele (617) 624-6700.

PEMAN SALÈ

M.G.L. c. 149, s. 148

Mo "Salè" a vle di peman pou lè travay, poubwa, peman pou vakans, peman pou jou ferye, ak pou komisyon, dapre sa Seksyon 148 la di.

Patwon dwe peye salè anplwaye anvan peryòd sa yo pase:

- Si anplwaye a travay 5 oswa 6 jou nan yon semenn fran, peman an dwe fet anvan 6 jou pase depi yo fin travay pou lajan yo dwe touche a.
- Si anplwaye a travay 7 jou oswa mwens pase 5 jou nan yon semenn fran, peman an dwe fet anvan 7 jou pase depi yo fin travay pou lajan yo dwe touche a.

Yo dwe peye anplwaye ki kite travay yo volontèman (kite/bay demisyón) tout sa yo dwe resevwa, nan jou peman regilye ki vini apre a. Si pa genyen yon jou peman regilye, sa dwe fet anvan samdi ki vini apre a.

Yo dwe peye anplwaye ki pa kite travay yo volontèman (revoke/konpresyon) tout sa yo dwe resevwa nan jou yo di yo kite travay la.

PEMAN POU PREZANS NAN TRAVAY

455 CMR 2.03(1)

Si yon anplwaye: (1) dwe travay 3 èdtan oswa pi plis; (2) rive nan travay alè epi pare pou fe travay la; epi (3) ale avan lè travay nòmal li fini poutèt patwon an voye l tounen lakay li; nan ka sa yo, anplwaye a dwe touche pou 3 èdtan pou pi piti, avèk yon salè 8 dola pou chak èdtan travay pou pi piti.

Dispozisyon lwa sa a pa aplike pou òganizasyon charitab Lwa Fiskal Etazini [Internal Revenue Code] a rekonèt.

TAN POU DEPLASMAN

455 CMR 2.03(4)

Pa gen okenn peman ki dwe fèt pou tan deplasman nòmal, soti lakay pou rive nan travay. Men, si yo mande yon anplwaye ki travay nan you kote fiks pou l ale nan yon kote ki pa kote li travay nòmalman an, pourèt bezwen travay la, yo dwe peye anplwaye a pou tout tan deplasman ki anplis tan li ta pran pou l deplase nòmalman ant lakay li avèk travay la. Yo dwe peye yon anplwaye pou tout tan deplasman li, lè yo mande l oswa ba l lòd pou l soti yon kote pou ale nan yon lòt, apre jounen travay la koumansé oswa anvan l fini.

FICH PEMAN

M.G.L. c. 149, s. 148

Patwon yo dwe bay chak anplwaye, nan jou peman an, yon fich peman ki gen non patwon/konpayi a, non anplwaye a, dat chèk la (avèk jou, mwa, ak ane), kantite lè travay pandan peryòd peman an, salè pou chak èdtan travay, ak tout dediksyon pou peryòd la.

Anplwaye ki peye sou baz chak èdtan, dwe touche chak semenn oswa chak 2 semenn.

Patwon dwe fe anplwaye yo konnen sou papye, lè peryòd peman an pral chanje pou l vin chak 2 semenn pase pou l fet chak semenn, epi yo dwe tann 90 jou pase pou pi piti anvan yo fe chanjman an.

LWA AK RÈGLEMAN, CTD.

LWA SOU KONJE POU OKIPE ZAFÈ PÈSONÈL M.G.L. c. 149, s. 52D

Gen kèk anplwaye ki kapab pran 24 èdtan antou pou konje san peye pandan nenpòt peryòd 12 mwa, pou yo kapab:

- (1) Patisipe nan aktivite lekòl ki gen rapò dirèk avèk pwogrè lekòl pítit gason oswa pítit fi anplwaye a, tankou rankont avèk pwofesè, oswa entèvyou pou yon nouvo lekòl.
- (2) Ale avèk pítit gason oswa pítit fi anplwaye a nan randevou regilye kay doktrè oswa dantis, tankou egzamen jeneral oswa pran vaksen.
- (3) Ale avèk yon granmoun ki nan fanmi anplwaye a nan randevou regilye kay doktrè oswa dantis, oswa randevou pou lòt sèvis pwofesyonèl pou swen granmoun lan, tankou entèvyou nan sant pou retrèt oswa nan kay pou moun viv ansanm.

Anplwaye yo kalifye pou konje 24 èdtan an si: patwon yo gen 50 anplwaye pou pi piti; y ap travay nan kote sa a depi 12 mwa pou pi piti; epi, anplwaye a te travay pandan 1,250 èdtan, pou pi piti, pou patwon an pandan 12 mwa ki sot pase yo.

DWA ANPLWAYE A POU ALE DEVAN LAJISTIS

Anplwaye gen dwa pote yon aksyon prive devan lajistis kont patwon yo, pou tèt pa yo ak pou lòt anplwaye ki nan menm ka avèk yo, dapre lwa sou salè ak lè travay ki pi ba yo: M.G.L. chapit [chapter] 149, seksyon [sections] 27, 27F, 27G, 27H, 33E, 52D, 148, 148A, 148B, 150, 150C, 152, 152A, 159C, ak chapit 151, seksyon 1B, 19 ak 20.

Si anplwaye a genyen pwose a, li gen dwa resevwa peman pou tan li te travay, twa fwa valè domaj ak enterè, lajan avoka, ak lajan ki te depanse pou pwose a.

Pou tout enfrakson kont seksyon 19 nan chapit 149 ak chapit 151, premye sa pou anplwaye fe se depoze yon plent nan Biwo Komisè Gouvènman an (epi tann 90 jou oswa pran pèmison Komisè Gouvènman an pou pote yon aksyon prive devan lajistis anvan peryòd 90 jou a pase) anvan yo depoze

ka a nan tribinal. Tout aksyon devan lajistis dispozisyon sa yo kouvari, dwe depoze nan tribinal anvan 3 an pase depi enfrakson an te fèt.

Pou enfrakson kon chapit 151, seksyon 1B ak 20 (lwa sou Lè Siplementè ak Salè Minimòm), anplwaye pa bezwen fè depozisyon nan Biwo Komisè Gouvènman, men yo dwe depoze ka yo nan tribinal anvan 2 an pase depi enfrakson an.

REPO POU AL MANJE M.G.L. c. 149, s. 100-101

Anplwaye ki travay pandan 6 èdtan san rete pou pi piti pa jou, gen dwa pran yon repo pandan 30 minit. Pandan tan repo pou al manje a, anplwaye pa dwe gen okenn travay pou yo fè epi yo dwe resevwa pèmision pou yo kapab deplase pou soti nan kote yo travay la.

Si yon anplwaye dakò pou l pa pran tan repo l la, li dwe touche pou tan li travay la.

Seksyon 101 kouvari esepson nan lwa sou repo pou al manje a.

TRAVAY TIMOUN M.G.L. c. 149, s. 56-105

Gen lwa espesyal ki kouvari travay moun ki pako rive laj 18 an. Lwa sa yo regle lè minè kapab travay epi yo defann pou minè travay nan kèk okipasyon ki gen danje ladan.

Pou plis enfomasyon sou lwa sa yo, ale nan

www.mass.gov/ago/youthemployment oswa
www.laborlowdown.com.

Pèmi pou Travay: Tout jenn moun ki pako rive laj 18 an dwe fè yon aplikasyon pou mande yon pèmi pou travay, epi resevwa yon pèmi pou travay anvan yo kòmanse yon nouvo travay. Pou plis enfomasyon sou jan pou w jwenn yon pèmi pou travay, ale nan sit entènèt a Divizyon pou Sekrite nan Travay [Division of Occupational Safety], nan
www.mass.gov/dos.

RESOUS

OFFICE OF ATTORNEY GENERAL MARTHA COAKLEY

FAIR LABOR DIVISION

[*Biwo Komisè Gouvènman Martha Coakley*]

Divizyon Jistis nan Travay]

(617) 727-3465*

(617) 727-4765 (TTY)

www.mass.gov/ago

www.mass.gov/ago/youthemployment

www.laborlowdown.com

MASSACHUSETTS DIVISION OF OCCUPATIONAL SAFETY

[*Divizyon pou Sekirite nan Travay Eta Massachusetts*]

(617) 626-6975

www.mass.gov/dos

MASSACHUSETTS DEPARTMENT OF PUBLIC HEALTH (DPH)

[*Depatman Sante Piblik Eta Massachusetts*]

(617) 624-6000

www.mass.gov/dph

MASSACHUSETTS COMMISSION AGAINST DISCRIMINATION (MCAD)

[*Komisyon Kont Diskriminasyon Eta Massachusetts*]

(617) 994-6000

www.mass.gov/mcad

U.S. DEPARTMENT OF LABOR WAGE AND HOUR DIVISION

[*Depatman Travay peyi Etazini, Divizyon Salè ak Lè Travay*]

1-866-4-USWAGE

1-877-889-5627 (TTY)

www.dol.gov/esa/whd

U.S. EQUAL EMPLOYMENT OPPORTUNITY COMMISSION (EEOC)

[*Komisyon pou Chans Egal nan Travay peyi Etazini*]

(617) 565-3200

www.eeo.gov

U.S. OCCUPATIONAL SAFETY AND HEALTH ADMINISTRATION (OSHA)

[*Administrasyon pou Sekirite ak Sante nan Travay peyi Etazini*]

(617) 565-9860

www.osha.gov

BIWO KOMISÈ GOUVÈNMAN MARTHA COAKLEY

Gid sou
Dwa ak
Responsabilite
nan Travay

COMMONWEALTH OF MASSACHUSETTS

One Ashburton Place
Boston, MA 02108
(617) 727-2200
www.mass.gov/ago

Guide to Workplace Rights and Responsibilities,
Haitian Translation